

[Harald Nielsen.]

melse om, at Bornholm altid skal have 2 mandater, selvom det skulle hælde, at Bornholm efter vælgertal og befolkningstæthed kun var berettiget til eet mandat. Todelingen af Jylland har vi opgivet, for at man til gengæld kunne bevare Københavns amt som en storkreds, hvilket letter adgangen til tillægsmandater for partier, som ikke står så stærkt i det pågældende område. Der anvendes for fremtiden en anden divisionsmåde ved udregningen af mandatfordelingen indenfor et amt, en divisionsmåde, der i hvert tilfælde er en stor fordel for venstre i Frederiksborg og Københavns amt og sidstnævnte sted giver os et kredsmandat på en ret sikker plads, medens den ny divisionsmåde andre steder, f. eks. i Jylland, hvor venstre visse steder står særlig stærkt, så afgjort er et minus, således at også jyske rigsdagsmænd, hvis de havde lyst dertil, kunne stå op og beklage sig over, at alt ikke er blevet så fuldkomment, som de måtte ønske det.

Må jeg yderligere tilføje for at forklare den stilling, som partiet har taget, at der står i venstres program, vedtaget i 1948 i fuldstændig enighed af jyder, fynboer, sjællændere og i det hele taget alle venstremænd, som var forsamlet fra hele landet, at man bør arbejde på at sikre en valgordning, der tager hensyn til de tyndt befolkede egne, og som giver vælgerne virkelig indflydelse på, hvilke personer de ønsker sig repræsenteret af. Dette betyder på jævnt dansk, at man vil have en valgordning, ifølge hvilken der i de tyndt befolkede egne skal betales lidt færre stemmer for et rigsdagsmandat end i det tæt befolkede, og at man vil have en valgordning, ifølge hvilken der ingen tillægsmandater skal være, eller dog så få som muligt. En sådan udtalelse kan vel ikke binde den enkelte rigsdagsmand, men den må forpligte partiet. Det er i hvert fald udfra den opfattelse, partiet har handlet, og resultatet er blevet en valglov, som fastholder arealfaktoren og reducerer tillægsmandaternes antal — netop hvad venstre i sin programudtalelse bad om måtte ske. Ændringen er ikke stor, men den er der, og den går i den retning, partiet som helhed har ønsket. Valglove laves jo ikke alene for partiernes skyld, de laves også — eller bør i hvert fald også laves — for vælgernes skyld; og det er en vælgerinteresse at sikre såvidt muligt hver opstillingskreds en repræsen-

tant, og det er en vælgerinteresse, at båndene mellem den valgte og dem, der har valgt ham, ikke løsnes for meget. Derfor må de, der har arbejdet for sagen udfra partiets synspunkt, hævde, at sådan som arbejdsvilkårene var, var vi nået et skridt i den retning, som vi fra venstres side som parti ønskede. Endvidere er valgloven da også sådan, at venstre altid vil få det antal mandater, det efter sit stemmetal for hele landet har krav på. Venstre kan derfor ikke som parti som helhed egentlig beklage sig over noget.

Selvom jeg kunne have ønsket en anden valglov, helst en valglov udelukkende baseret på kredsmandater, og kunne have ønsket adskilligt andet anderledes, end det nu er blevet, finder jeg alligevel, at det ærede medlem hr. Thisted Knudsen i sin kritik skyder over målet. Det ærede medlems synspunkter er altfor ensidige og i for høj grad bestemt af lokale hensyn. Valglove laves for alle partier og for alle egne af landet og skal også tilgodese vælgerinteresser, der ikke udelukkende har relation til det rent partimæssige og den matematiske retfærdighed.

Til de bemærkninger, de ærede medlemmer hr. Steen, hr. Helge Madsen og hr. Alfred Jensen har fremsat om de nye regler, der skal gælde for partiernes adgang til at få del i tillægsmandaterne, kunne jeg i og for sig henvise til de udtalelser, jeg fremsatte ved første behandling. Vi har i den nuværende valglov en spærreregel, som jeg i hvert fald finder for mild, nu da adgangen til at erobre kredsmandater gøres lettere og stemmegennemsnittet for et mandat, taget for hele landet med det øgede vælgertal, rimeligvis også vil komme til at ligge noget lavere. Vi mener, at en sådan spærreregel er rimelig og også nødvendig, hvis vi ikke vil løbe fare for en skønne dag at stå med en rigsdag, der er ude af stand til at arbejde og træffe de fornødne beslutninger.

Jeg troede egentlig, de radikale var enige med os heri; ellers forstår jeg ikke, hvorfor de stadig vil opretholde bestemmelsen om, at man skal samle 10 000 underskrifter for at kunne anmelde et nyt parti, samt bestemmelsen om, at man kun kan få andel i tillægsmandaterne, såfremt partiet i et af de tre hovedområder har fået så mange stemmer, at det svarer til gennemsnitsstemmetallet for et mandat i området.